

Przedmiot: Historia i społeczeństwo

Klasa: IV

Dział	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>I</p> <p>Zapoznaj się z historią</p>	<p>Uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej; nie jest w stanie wykonać najprostszyc zadań, nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat; nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi ; nie zna podstawowych pojęć i terminów; nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, nie wykazuje się zaangażowaniem, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.</p>	<p>Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.</p> <p>Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.</p> <p>Uczeń zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).</p> <p>Uczeń wie, co to są mapa i plan. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy.</p>	<p>Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.</p> <p>Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.</p> <p>Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu.</p> <p>Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.</p> <p>Uczeń wie, jakie są</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.</p> <p>Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady.</p> <p>Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia. Uczeń odróżnia różne rodzaje map historycznych. Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.</p>	<p>Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.</p> <p>Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.</p> <p>Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).</p>	<p>Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.</p> <p>Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.</p> <p>Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).</p> <p>Uczeń odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.</p>

			rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.		Uczeń rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.	
II Moja historia, moja ojczyzna	Uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej; nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań, nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat; nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi ; nie zna podstawowych pojęć i terminów; nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, nie wykazuje się zaangażowaniem, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i	Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region. Uczeń zna pojęcia gwary, stroju regionalnego. Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe. Uczeń wie, co to jest legenda	Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie. Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna. Uczeń wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka. Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe. Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.	Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa. Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii. Uczeń wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski. Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek. Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady	Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny. Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Interesuje się życiem lokalnym. Uczeń rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury. Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie. Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski. Wskazuje w legendzie elementy realne	Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia. Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”. Uczeń opowiada o zwyczajach swojego regionu: gwarze, stroju regionalnym, potrawach. Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków. Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.

	współpracy z nauczycielem.			legend związanych z różnymi regionami Polski.	i fikcyjne.	
III W Polsce Piastów i Jagiellonów	<p>Uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej; nie jest w stanie wykonać najprostszyc zadań, nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat; nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi ; nie zna podstawowych pojęć i terminów; nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, nie wykazuje się zaangażowaniem, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.</p>	<p>Uczeń wie, co to są: plemię, gród. Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry. Uczeń wie, co to jest klasztor. Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników. Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki. Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło. Uczeń wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem. Wie, kto to był Zawisza Czarny. Uczeń wie, kto to byli: rycerz, giermek. Wie, co to jest herb. Wymienia elementy średniowiecznego zamku. Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.</p>	<p>Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I. Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Uczeń omawia zajęcia średniowiecznych zakonników. Opowiada o przepisywaniu ksiąg. Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy. Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie. Uczeń wymienia dwa średniowieczne zakony. Zna pojęcia opata i relikwii. Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia</p>	<p>Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości. Uczeń rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego. Uczeń rozumie znaczenie klasztorów w średniowieczu. Uczeń rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe</p>	<p>Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I. Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego. Uczeń rozpoznaje po strojach benedyktyna i cystersa. Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego. Uczeń samodzielnie ocenia unię w Krewie. Uczeń zna historię Zawiszy Czarnego. Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką (patrz: karta pracy do lekcji 12.) Uczeń wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy</p>

			<p>Uczeń zna legendę o klamercie królowej Jadwigi. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna datę zawarcia unii w Krewie. Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem. Opowiada o bitwie pod Grunwaldem. Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”. Uczeń wie, kto to był paż. Wie, co to są: turniej rycerski, pasowanie na rycerza. Podaje przykładowe zasady kodeksu rycerskiego. Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.</p>	<p>gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej. Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami. Uczeń wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza. Wie, jakie były funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku. Uczeń opowiada, jakie wykształcenie</p>	<p>Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie. Uczeń rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem. Uczeń rozumie znaczenie kodeksu rycerskiego. Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.</p>	<p>średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka. Uczeń zna najślawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.</p>
--	--	--	---	--	---	---

				<p>miął Mikołaj Kopernik. Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem. Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.</p>		
<p>IV W czasach zwycięstw i latach niewoli</p>	<p>Uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej; nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań, nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat; nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi ; nie zna podstawowych pojęć i terminów; nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, nie wykazuje się zaangażowaniem, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci</p>	<p>Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski. Uczeń wie, kto to byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski. Zna datę bitwy pod Wiedniem. Uczeń wie, kiedy powołano Komisję Edukacji Narodowej. Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski. Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst <i>Mazurka</i></p>	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia. Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz. Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego. Zna słowa drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. Uczeń wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury. Wie, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto. Rozpoznaje na ilustracji pałac Na</p>	<p>Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”. Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów. Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów. Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu. Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego. Uczeń wie, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej. Wie, co to były Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe.</p>	<p>Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach. Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Rozumie treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. Uczeń wie, kto to byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz. Rozumie znaczenie rozwoju nauki i sztuki. Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony. Uczeń rozumie znaczenie</p>	<p>Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa). Uczeń samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem. Uczeń opowiada szczegółowo o kulturze epoki stanisławowskiej, np. o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcella Bacciarellego. Uczeń na podstawie wiedzy z bieżącej lekcji (i ewentualnie z lekcji dodatkowej <i>*Epoka stanisławowska</i>) wymienia przyczyny</p>

	<p>przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.</p>	<p><i>Dąbrowskiego.</i> Zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu. Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego. Uczeń wie, co to były rusyfikacja i germanizacja. Uczeń wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.</p>	<p>Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Uczeń zna datę insurrekcji kościuszkowskiej. Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe. Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki. Wie, kiedy powstały Legiony Polskie. Zna na pamięć polski hymn. Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt. Uczeń wie, co to jest tajne nauczanie. Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach.</p>	<p>Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski. Opowiada o bitwie pod Raławicami. Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie. Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie. Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich. Uczeń wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe. Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką. Uczeń wie, co to jest <i>Rota</i> Marii Konopnickiej. Wie, co to były rugie pruskie. Uczeń wie, kiedy i za co Maria</p>	<p>Napoleona dla sprawy polskiej. Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów. Ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców. Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>rozbiorów Polski. Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków. Uczeń ocenia powstanie styczniowe. Uczeń zna i rozumie treść <i>Roty</i>. Uczeń zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.</p>
--	---	--	--	---	--	--

			Opowiada o oporze Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała, dzieci z Wrześni). Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.	Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.		
V Trudne dzieje ostatnich stu lat	Uczeń nie opanował treści zawartych w podstawie programowej; nie jest w stanie wykonać najprostszyc zadań, nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat; nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi ; nie zna podstawowych pojęć i terminów; nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, nie wykazuje się zaangażowaniem, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci	Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Piłsudski. Uczeń zna datę Bitwy Warszawskiej. Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP. Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu. Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi. Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej. Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej. Wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową. Wie, kto to był Roman Dmowski. Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej. Uczeń rozumie pojęcia: Armia Czerwona, bolszewicy. Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej. Uczeń opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski. Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i	Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Haller. Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości. Uczeń wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją. Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie kształtowania się granic odrodzonego państwa polskiego. Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski. Rozumie znaczenie powstania Gdyni	Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego. Uczeń, rozumie określenie „Cud nad Wisłą”. Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości. Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna	Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej. Uczeń wyjaśnia znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy. Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej. Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży. Uczeń ocenia działania

	<p>pryswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.</p>	<p>Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności. Wie, kto to jest Lech Wałęsa. Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p>	<p>mały sabotaż. Wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”. Opowiada o akcji pod Arsenalem. Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce. Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci). Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”. Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego. Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko. Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński. Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.</p>	<p>i COP dla odrodzonej Polski. Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne. Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami. Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”. Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja. Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego. Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce. Zna datę pierwszych częściowo wolnych</p>	<p>lokalnych bohaterów tego okresu. Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych. Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy. Uczeń rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.</p>	<p>komunistycznych władz w powojennej Polsce. Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku. Uczeń – jeśli to możliwe – znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>
--	--	--	--	--	--	---

				wyborów parlamentarnych. Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.		
--	--	--	--	--	--	--